



Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain, ympäristövaikutusten arviointimenettelyistä annetun lain 3 ja 5 §:n sekä luonnonsuojelulain 35 §:n muuttamisesta

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa. Hallituksen esityksen tarkoitus on edistää EU:n RED III -direktiivin kansallista toimeenpanoa. Sillä edistetään uusiutuvan energian hankkeiden nopeampaa käyttöönottoa ja vihreää eli puhdasta siirtymää.

Luonnonsuojeluliitto korostaa, että vihreän siirtymän mukaisen kestävä talouden ja kasvun tulee nojata vähähiilisiin sekä kiertotaloutta, luonnon monimuotoisuutta ja vesien hyvää tilaa edistäviin ratkaisuihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Uusiutuvan energian hankkeiden toteutumista edistettäessä kriteerinä lainsäädännön soveltamiselle tulisi hankkeiden noudattaa EU:n kestävä investointirahoituksen "ei merkittävää haittaa" (Do No Significant Harm) -periaatetta.

Käytännössä "ei merkittävää haittaa" periaate tarkoittaa sitä, että ympäristön kannalta yhtä tavoitetta edistettäessä hanke ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa toiselle. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjuntaa edistettäessä ei samanaikaisesti tule aiheuttaa haittaa luonnon monimuotoisuudelle tai vesien hyvä tilan saavuttamiselle.

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet

Lakiehdotuksen mukaan valtion Lupa- ja valvontavirasto voi nimetä uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiksi sellaisia alueita, joilla uusiutuvan energian käyttöönotolla ei odoteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Koska hankkeiden vaikutukset riippuvat usein ratkaisevasti sijoituspaikasta, on tärkeää että alueiden valinta kohdistuu jo entuudestaan ihmistoiminnan muuttamille rakennetuille ja muutetuille alueille.

On hyvä ratkaisu, että lakiehdotuksen 14 a §:ssä on lueteltu useita sellaisia muun muassa luonnonsuojelualueita, joiden ulkopuolelle hankkeiden tulee sijoittua. Ei sallittujen alueiden listaan tulisi harkita lisättäväksi myös:

- luonnonsuojelulain 91 § maisemanhoitoalueet
- valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY)
- seuraavat luonto-, maisema-, virkistys- ja kulttuuriarvojen suojelua koskevat kaava- tai ominaisuusmerkinnät:
 - UNESCO:n maailmanperintökohde (un)
 - Kansallinen kaupunkipuisto (kp)
 - Suojelu-, muinaismuisto- ja rakennussuojelualueet (S, SL, SM, SR)
 - Alue, jolla ympäristö säilytetään (/s)
 - Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (/luo)
 - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY)
 - Maisemallisesti arvokas peltoalue (MA, mp), mukaan lukien ns. VAT-pellot
 - Suojelu-/muinaismuistokohde (sm)
 - Viheryhteystarve

- Maisemallisesti arvokas alue (ma)
- Arvokas harjuaalue tai muu geologinen muodostuma (ge)
- Virkistys-, lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä retkeily- ja ulkoilualueet (V, VI, VU, VR)
- IBA, FINIBA ja MAALI-linnustoalueet

Lakiehdotuksen 14 c § *Päätös nopean kehittämisen alueiden nimeämisestä* nopean kehittämisen alueet perustuisivat kunnan esitykseen. Niistä on tärkeää järjestää esitetyllä tavalla ennen päätöstä SOVA-arviointi kuulemisineen, koska muuten kansalaiset eivät voisi ottaa kantaa niihin. Myös 14 d-f §:n seulontapäätöksistä olisi hyvä järjestää kuuleminen muillekin kuin kunnille.

19 § Muutoksenhaku

Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Lakiesitystä on siksi välttämätöntä korjata muutoksenhakua koskevan 19 §:n osalta siten, että ympäristöjärjestöille tulee perustuslain 20 §:n mukainen muutoksenhakuoikeus 14 f §:n mukaisten seulontapäätösten lisäksi myös 14 c §:n mukaisista nimeämispäätöksistä.

Resurssit

On erittäin tärkeää, että viranomaisresurssien määrä vastaa alati kasvavaa ja nopeutuvaa työmäärää, mikä on seurausta uusista määräajoista ja prosesseista. Voimavarojen lisääminen on perusteltua myös toiminnanharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta. Näin muut lupamenettelyt eivät kohtuuttomasti hidastuisi uusiutuvan energian hankkeiden sujuvoittamisesta, tiukentuvista määräajoista ja etusijamenettelyistä johtuen.

Lisätietoja

- ympäristöpäällikkö Antti Heikkinen, p. 044 901 0461, antti.heikkinen@sll.fi
- monimuotoisuusasiantuntija Liisa Toopakka, p. 040 504 2989, liisa.toopakka@sll.fi
- toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi